

Examenul de bacalaureat 2016

**Proba E - b)
Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A cím és a szövegegész kapcsolatának értelmezése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A cím jelzős szószerkezete várakozást, feszültséget kelt, különös hangulatot sugall. A nyugodt jelző megelőlegezi a költemény egészére jellemző békés, meghitt, idilli hangulatot, a csoda főnév viszont titokzatos várakozást kelt, s jelentése a szöveg során teljesedik ki: a természet szépségeiben elmerülő lírai én világhoz való viszonyának összegzése olvasható a versben.

b. A vershelyzet, versbeszéd sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A költeményre konkrét vershelyzet jellemző: a lírai én egy nyári estén szobája ablakát kitérve meghallja a tücskök ciripelését. Az ő puha zenéjük váltja ki a lírai énben a világ szépségeire való rácsodálkozást („csak szép a világ”), ugyanakkor elindítja az emlékezés folyamatát is: az egykori örömeik újbóli megélését is.

A versbeszéd személyes: a tücskök zenéjét hallva a lírai én a természet harmóniájában gyönyörködik, és felidézi élete boldog pillanatait. A megszólalás személyességének nyelvi jelei az egyes szám első személyű igei személyragok (pl. „tudom”, „nyitok”), a névmások (pl. „hosszám”, „nekem”), valamint a birtokos személyjelek (pl. „szobámba”, „ágyam”).

c. A hangulatteremtés poétikai eszközei

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A művészi jelzők, mint például „a nyugodt csodát, / a zengő, boldog, nyári éjszakát” bensőséges hangulatot sugallnak. A „meleg szénaszagot”, „puha zenéből” szinesztéziák, valamint az „ezer szikra csillagot”, „parázs holdat” metaforák a világ harmóniájának, szépségének képzetét keltik a nyugtalan lírai énben. A beszélő bensőséges hangon szólítja meg a tücsköket: „nekem üzentek, sok hű kis barát”.

d. A költemény impresszionista stílusjegyei **5 pont**
Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: Az impresszionizmus jellemzői: a szinesztéziák (pl. „*meleg szénaszagot*”, „*puha zenéből*”), az érzéki benyomásokat rögzítő jelzős szókapcsolatok (pl. „*hömpölygő, meleg szénaszagot*”, „*a zengő, boldog, nyári éjszakát*”), a nominális stílus. A versre nagyfokú zeneiség jellemző: főként páros rímek jellemzik, gyakoriak az ismétlések (pl. „*semmi, de semmi közöttök*”, „*ami örömünk volt valaha, / közös örömünk*”) és az alliterációk (pl. „*volt valaha*”).

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A kommunikációs funkció megnevezése és indoklás **5 pont**

A kommunikációs funkció megnevezése *2 pont*, az indoklás *3 pont*.

Lehetséges válasz: A szövegben információközlő/felhívó funkció érvényesül (a diáknak elegendő egyet megnevezni), mivel a kávénak, kólának és energiasitalnak a szervezetre gyakorolt hatását ismerteti, illetve felszólít ezeknek az italoknak a mérsékelt fogyasztására.

b. A kávé, a kóla és az energiasital pozitív hatásainak megnevezése **5 pont**

Lehetséges válasz: Elősegítik a glükóz sejtekbe áramlását, így energiát biztosítanak, és átmenetileg növelik a fizikai teljesítőképességet.

c. A kávé, a kóla és az energiasital káros hatásainak megnevezése **5 pont**

Lehetséges válasz: A túl sok koffein heves szívdobogást, kellemetlen túlpörgött állapotot eredményez. Mivel jelentős a vízajtó hatása is, a fokozott vizeletürítés és az erős izzadás kiszáradáshoz is vezethet. Alkoholhally egyútt fogyasztva az energiasital miatti éberség okán nem vesszük észre, hogy ténylegesen mennyi szeszes italt fogyasztottunk.

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) **5 pont**

A témához való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. A történetalakítás sajátosságai a választott alkotásban **5 pont**

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságainak kiemelése (pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az

események között, a történet a valóság illúzióját kelti: valószerű hely, idő, szereplők / idősíkváltás, megszakítottság, metaforikus motívumok/mozzanatok, metaforikusság a tér-és időszerkezetben)

b. A szereplők viszonyrendszere

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: fő- és mellékszereplők viszonya, állandó/változó viszony, alá-fölérendeltségi viszony, harmonikus/diszharmonikus kapcsolat, kapcsolat hiánya stb.

c. A hős(ök) jellemzésének technikái

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, más szereplők általi jellemzés, cselekedtetés, beszéltetés, környezet általi jellemzés, párhuzamba állítás, túlzás, felnagyítás, eszményítés stb.

d. A hős(ök) sorsának példázatosága

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a hős eszmék/értékek képviselője, a harmónia visszaállításának megvalósítója, a hős sorsa példázhatja hatalom és erkölcs, társadalom és egyén viszonyát, illetve azt, hogy milyen eszmék, célok, magatartásformák vállalása teszi értelmessé, értékessé, emberhez méltóvá az életet stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont